

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 4-A DIN POST

(a Sf. Cuv. Ioan Scărarul)
(Vindecarea fiului lunatic)
(Predica de pe munte - Fericirile)

SF. MC CALIOPIE;
SF. IER. GHEORGHE
MĂRTURISITORUL,
EPISCOPUL MITILENEI

În același timp, această Duminică ne arată că efortul nostru de conlucrare cu harul primit trebuie să se înscrie într-un curs ascendent, într-un urcuș fără limite, până la infinitul Împărăției lui Dumnezeu. Astfel, Evanghelia amintită ilustrează ea însăși, cu mare claritate această idee. Tatăl copilului lunatic crede că Hristos poate să-l ajute; dar își știe credința puțină și de aceea strigă cu lacrimi: „Cred Doamne! Ajută necredinței mele”! Credința noastră este adevărată credință numai atunci când neconținut se desăvârșește prin fapte. Este vorba de un urcuș al credinței. Dar și acest urcuș duhovnicesc ne este cu neputință fără ajutorul lui Hristos, căci fără de El nu putem face nimic (Ioan 15-5). Efortul nostru pe calea mântuirii, susținut și întărit permanent de harul dumnezeiesc, se înscrie într-un curs ascendent pentru că stagnarea înseamnă moarte, iar viață în Hristos înseamnă creștere și urcuș, așa cum se desprinde și din opera Sfântului Ioan Scărarul numită „Scara dumnezeiescului urcuș” sau „Scara Raiului”, Sfânt căruia Biserica, în chip deosebit, i-a dedicat această Duminică. „Scara Raiului” prezintă viața în Hristos ca un suiș duhovnicesc, în 30 de capitole (trepte), de la lepădarea de lume și până la unirea celor trei virtuți teologice: credința, nădejdea și dragostea. Această scriere excepțională se bucură de o largă circulație și apreciere, fiind un minunat ghid pentru monahi, dar și pentru orice credincios iubitor de virtute și despătimire care ia în serios participarea la viața Bisericii.

Evanghelia de astăzi ne spune că după ce Iisus a intrat în casă, ucenicii

CRED DOAMNE!

AJUTĂ NECREDINȚEI MELE

Duminica a 4-a din Post, atât prin cele două Evanghelii care s-au citit astăzi de la Marcu cap. 9 și Matei cap. 4, cât și prin pomenirea Sfântului Ioan Scărarul, evidențiază cu precădere aportul nostru la primirea darului mântuirii. Astfel, relatarea din Evanghelia de la Marcu despre vindecarea aceluși copil muncit de duhul cel rău subliniază, pe de o parte importanța credinței: „De poți crede, toate sunt cu putință celui ce crede” (Marcu 9, 23). Iar pe de altă parte faptul că nu putem fi biruitori împotriva vrăjmașului mântuirii noastre fără rugăciune și post: „Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși, decât cu rugăciune și cu post” (Marcu 9, 29).

Lui L-au întrebat: „pentru ce noi n-am putut să-l izgonim pe demon?” Mântuitorul Hristos îi învață pe Apostoli că nu este suficient să poruncească demonilor că să iasă din copil, ci trebuie să fie în stare de comuniune vie cu Dumnezeu prin rugăciune și prin post. De ce? Pentru că demonii fiind răi și mândri nu se tem nici de cuvinte frumoase, nici de cuvinte aspre sau autoritate, ci se tem doar de iubirea smerită și milostivă, de rugăciunea fierbinte unită cu postul. Deci ei se tem de prezența Duhului Sfânt în om, întrucât numai Duhul Cel Sfânt și Bun

poate alunga durerile necurate și rele din oamenii stăpâniți de acestea. Astfel, Mântuitorul Hristos ne arată cât de necesară este rugăciunea unită cu postul, în lupta cu durerile necurate, în vederea despătimirii și a urcușului duhovnicesc. Aceasta este lucrarea la care ne cheamă Hristos. Să pornim cu încredere acest urcuș duhovnicesc, încredințați că nu suntem singuri, ci avându-L pe El însoțitor cu harul Său, „căci El este Conducătorul luptei celor care se luptă și cununa celor care biruiesc” (Sf. Grigorie de Nyssa). ❖

Părintele Adrian Chiriță

SFÂNTUL CUVIOS IOAN SCĂRARUL

Sfântul Ioan Scărarul, numit și Sinaitul sau Scolasticul, a fost un cuvios monah care a trăit în secolele VI-VII (579-649) la mănăstirea de pe muntele Sinai, al cărei egumen a și fost. Important Părinte duhovnicesc al Răsăritului, a lăsat posterității cunoscuta lucrare de spiritualitate „Scara dumnezeiescului urcuș” sau „Scara Raiului” (sau Leastvița - după termenul slavonesc). Pomenirea sa se face la 30 martie.

S-a născut în jurul anului 579 și a adormit întru Domnul în anul 649. A intrat în Mănăstirea Sfânta Ecaterina din muntele Sinai la vârsta de 16 ani. Dobândise o pregătire solidă în toate științele acelei vremi, de

aici și numele de Scolasticul, educația însușită indicând proveniența sa dintr-o familie înstărită.

Vreme de 19 ani, în mănăstire l-a avut ca povățuitor pe Cuviosul Martirie. După moartea acestuia, Sfântul Ioan s-a retras într-un loc izolat, numit Thola, la 5 mile de mănăstire, unde a viețuit în isihie ca sihastru vreme de 40 de ani.

Spre sfârșitul vieții a fost rugat de monahi să primească a fi egumen al Mănăstirii Sinai. În timpul cât conducea pe monahi pe calea desăvârșirii, a alcătuit scrierea „Scara”, la rugămintea egumenului Ioan al Mănăstirii Rait, aflată la 60 de mile de Mănăstirea Sinai.

Scara dumnezeiescului urcuș este alcătuită din 30 de Trepte (capitole) și se află și în volumul IX din Filocalia românească. ❖

Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica

Podoabă aleasă a Bisericii și neamului românesc

La 7 octombrie 1787, în București, venea pe lume pruncul Constantin, din părinți evlavioși, Antonie și Floarea. O familie profund credincioasă: fratele său cel mai mare, preot de mir în tinerețe, se călugărește cu numele de Acachie, iar mama, fericita Floarea, după ce și-a crescut copiii, se retrage la Mănăstirea Pasărea, devenind schimoniahia Filoteia.

Constantin, mezinul familiei, primește de mic o educație religioasă aleasă, învățând carte în București, la școlile care funcționau în acea vreme pe lângă biserici. În anul 1807 intră în Mănăstirea Cernica, sub ascultarea cuviosului stareț, arhimandritul Timotei. La 12 noiembrie 1808 este tuns în monahism cu numele de Calinic, iar la 13 februarie 1813 este hirotonit ieromonah. În anul 1817 călătorește la Sfântul Munte. La 14 decembrie 1818 este ales stareț al Cernicăi, pe care o conduce 32 de ani.

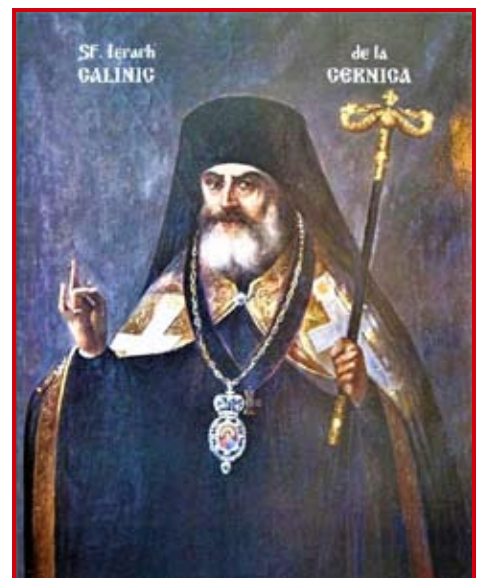
După 43 de ani de viețuire în mănăstirea Cernica, este nevoit să o părăsească, căci la 14 septembrie 1850 este ales episcop pentru Eparhia Râmnicului - Noului Severin, pe care o păstorește timp de 17 ani.

Vom aminti în special activitatea sa tipografică, pentru că s-a îngrijit ca bisericile să aibă cărțile de cult, iar clerul să aibă la dispoziție cărțile necesare pregătirii sale. Episcopul Calinic înființează cu mijloace proprii „Tipografia Kallinik Râmnik”. Aceasta a început să lucreze în anul 1861, aici apărând: „Aghiazmatarul”, „Datoriile preoților”, „Slujba sfintei Învieri din Dumineca Paștilor”, „Manualul de pravilă bisericească” și „Tipicul bisericesc”, „Mineiele”, „Evanghelia”, „Octoihul”,

„Liturghierul”, „Acatistierul” și multe, multe altele. Prin înființarea tipografiei la Râmnic și prin imprimarea atâtor cărți, Sfântul Calinic a reînviat trecutul de glorie culturală și artistică al înaintașilor săi, episcopii Antim Ivireanul, Damaschin, Climent, Chesarie și Filaret. În 1867 luminatul episcop donează tipografia sa orașului Râmnicu-Vâlcea, cu tot inventarul ei și cu toate cărțile pe care le avea în depozit, punând condiția ca jumătate din venituri să fie alocate școlilor din oraș și studenților nevoiași, atât din învățământul laic, cât și din cel bisericesc, iar cealaltă jumătate să fie dată schitului Frăsinei, pentru înzestrarea sa.

La 24 mai 1867, episcopul Calinic se retrage din scaun la mănăstirea de metanie, Cernica, iar un an mai târziu, la 11 aprilie 1868, se mută la cereștile lăcașuri. Canonizarea Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica s-a făcut la 21 octombrie 1955, iar prăznuirea lui se face la 11 aprilie.

A fost primul sfânt român canonizat de Biserica Ortodoxă Română. A rămas cunoscut în Biserică drept starețul ascet al mănăstirii Cernica, dar și episcopul înțelept, milostiv și neobosit, devotat patriot, care și-a iubit profund țara și neamul său. A trăit în vremuri de răscruce ale istoriei noastre, precum revoluția lui Tudor Vladimirescu din 1821, revoluția de la 1848 și mai ales Unirea Principatelor, pentru care a militat neobosit. În calitatea lui de deputat al poporului s-a bucurat de venirea lui Vodă Cuza la cârma țării unite, a făcut parte din Adunarea electivă, alături de episcopii Filotei al Buzăului și Climent al Argeșului, semnând în memorabila zi de 24 ianuarie 1859 actul de numire, în rândul al doilea, după acela

al mitropolitului Nifon, președintele Adunării.

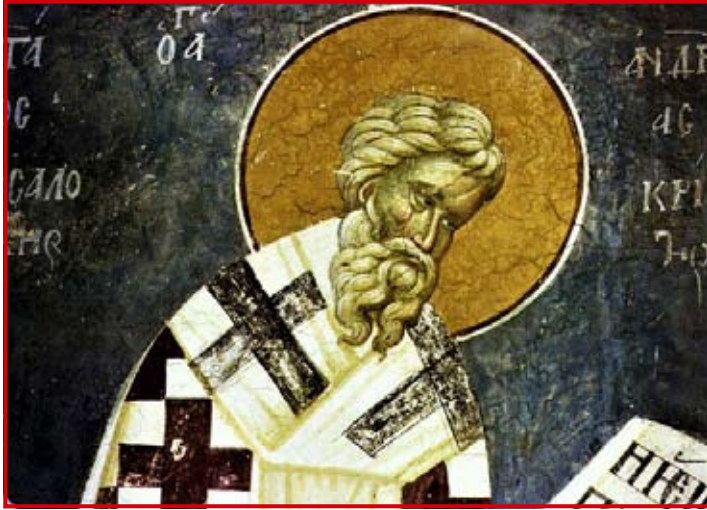
Înceiem cu un fragment din Pastorală sa, tipărită în 1863: „Datori suntem dar, să nu cruțăm nici un interes particular pentru binele obștesc care este și al fiecăruia în parte. Când frații noștri cei de o credință și de sânge... ne cer ajutor, când patria, care se compune den frații noștri, ne cere jertfa noastră, datori suntem a o da. Dumnezeu a poruncit: nimeni n-are mai mare dragoste alta, decât a-și pune sufletul său pentru prietenii săi; neamul și patria, se înțelege, a zis Însuși Mântuitorul Hristos. Duhovniceștilor fii și frați preoți! A învăța pe oameni să se iubească între dânșii, să-și iubească patria, să jertfească orice interes pentru fericirea ei viitoare, care este pentru voi și copiii voștri, este datoria noastră, sau mai bine să zic a voastră. A voastră zic, pentru că trăiți în popor, voi sunteți sufletul soțietății, voi primiți pre om din pântecele maicii sale și călătoriți împreună pe calea aceștii vieți spinoase până îi duceți în sânul pământului, care este maica noastră tuturor.” ❖

DENIILE DIN SĂPTĂMÂNA A 5-A DIN POSTUL PAȘTILOR

Postul Mare este un timp binecuvântat de post și rugăciune. Cele mai frumoase, mai pline de înțelesuri duhovnicești și de har slujbe le aflăm în Biserică în cele șapte săptămâni ale Postului Paștilor. Și dacă am început prima săptămână cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul, citindu-l de luni până joi, Biserica a rânduit citirea integrală a acestui canon de pocăință și în miercuria celei de-a cincea săptămână din Post, la Pavcerniță.

Ne plângem păcatele cele ce ne despart de Dumnezeu, ne tânguim, rugându-ne lui Dumnezeu să se milostivească spre noi și să reverse peste noi iertarea Sa. Stihurile Canonului ne spun: „Vremea este a pocăinței, iar eu vin către Tine, Făcătorul meu; ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca un îndurat, dă-mi iertare de greșale. Să nu mă urăști, Mântuitorule, să nu mă lepezi de la Fața Ta; ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca un milostiv, dă-mi iertare de greșale. Greșalele mele cele de voie și cele fără de voie, Mântuitorule, cele vădite și cele ascunse, cele știute și cele neștiute, toate iertându-le, ca un Dumnezeu, milostivește-Te și mă mântuiește.”

„Canonul Sfântului Andrei Criteanul este o capodoperă a imnografiei răsăritene, în centrul căruia se află smerenia și pocăința ca mod de răscumpărare a omului împovărat de conștiința păcatului. Tema centrală a Marelui Canon (ca, de altfel, a întregului Triod) este relația antinomică dintre bunătatea și dreptatea lui Dumnezeu. Dacă El, la Înfricoșătoarea Judecată, îi va osândi la chinuri veșnice pe cei păcătoși, înseamnă că e lipsit de bunătate; dacă, dimpotrivă, îi va ierta pe toți, fără nici o discriminare, înseamnă că nu e drept. Creștinii care merg pe prima variantă cad în deznădejde; cei care merg pe a doua cad în laxitate morală.” (IPS Bartolomeu Anania)

Iar Vineri seara are loc Denia Acatistului Bunei Vestiri, cel mai vechi acatist păstrat integral în cărțile de slujbă. Acatistul Bunei Vestiri este un imn de laudă și mulțumire adresat Fecioarei Maria, alcătuit din 13

condace (astăzi, condacul este doar o strofă scurtă) și 12 icoase (strofă mai lungă, ce dezvoltă tema condacului, sub forma stihurilor ce încep cu exclamația „Bucură-te!”).

Denia Acatistului Bunei Vestiri este legată de minunata salvare a Constantinopolului atacat de perși și avari, la 7 august 626, în timpul împăratului Heraclius.

Acatistul Bunei Vestiri este unul dintre cele mai cunoscute imne de laudă închinat Maicii Domnului. Această compoziție, atribuită Patriarhului Serghie al Constantinopolului, dă expresie, în formă poetică, învățaturii Bisericii despre Maica Domnului. Știm că Imnul acatist s-a citit pentru prima dată la 7 august 626, când cetatea Constantinopolului era în mare primejdie să fie ocupată de turci. Maica Domnului a intervenit atunci, povățuindu-l pe patriarhul Serghie al Constantinopolului să citească acest acatist pentru ca cetatea să fie izbăvită.

Motivul introducerii citirii Acatistului în timpul Postului Mare îl constituie nu doar apropierea de praznicul Bunei Vestiri, ci și învățătura mariologică și hristologică pe care o cuprinde, în nașterea feciorelnică fiind recapitulate și realizate toate figurile Legii și ale Profeților, căci ea este realizarea Marii Taine a planului mai înainte de veci al lui Dumnezeu cu privire la creația Sa.

Părintele Petroniu Tănase spunea: «La Utrenia sâmbetei (n.r. – Slujba Deniei din seara zilei de vineri), se citește în patru răstimpuri Acatistul Bunei Vestiri, în chip sărbătoresc și cu repetarea de mai multe ori

a primului condac, anume alcătuit în cinstea acestei prăznuiri: „Apărătoare Doamnă, pentru biruință mulțumiri, izbăvindu-ne din nevoi, aducem ție, Născătoare de Dumnezeu, noi robii tăi. Ci ca ceea ce ai stăpânire nebiruită, izbăvește-ne din toate nevoile, ca să strigăm ție: Bucură-Te Mireasă, pururea Fecioară!”

Prăznuirea aceasta s-a rânduit pentru pomenirea și cinstirea biruințelor câștigate de creștini cu ajutorul minunat al Maicii Domnului. Întâi împotriva sciților și perșilor, a două oară împotriva saracinilor și a treia oară împotriva agarenilor, care, cu nenumărate oști, pe mare și pe uscat, asediaseră Constantinopolul. Patriarhul, împreună cu clerul și credincioșii, a făcut privegheri și rugăciuni neîntrerupte și procesiuni cu sfințele icoane și îndeosebi cu icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care n-a întârziat să-și arate puterea Sa nebiruită. Pentru că oștile păgânilor, mult mai numeroase decât ale creștinilor, au fost biruite de istov, iar corăbiile lor înecate de furtună, s-a rânduit această prăznuire de „mulțumire pentru biruință” către Ceea ce are „stăpânire nebiruită și izbăvește de-a pururi din toate nevoile pe credincioșii robii Săi”. Condacul întâi, „Apărătoare Doamnă”, alcătuit de patriarhul Serghie cu acest prilej, ne aduce aminte de-a pururi și ne dă încredere în ajutorul cel mare și grabnic al Preacuratei împotriva tuturor vrăjmașilor văzuți și nevăzuți.»

Despre cele două slujbe speciale ale Săptămâni a 5-a din Postul Mare, Makarios Simonopetritul spunea că acestea ne pun în față două aspecte distincte ale istoriei mântuirii: prima în planul pocăinței, cea de-a doua în cel al întrupării. Și una și alta par solidare și complementare, iar timpul „concentrat” al Postului Mare, care dezvoltă această recapitulare la un nivel mai amplu, e afirmat atunci drept cadrul și ocazia conlucrării între planul binevoitor al lui Dumnezeu prin întrupare și răspunsul liber al omului prin căință și asceză. Acatistul permite astfel redefinirea întregii dimensiuni hristologice a spiritualității Triodului.❖

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 7-14 APRILIE 2019

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 7 aprilie	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 4-a din Post (a Sf. Cuv. Ioan Scărarul) - Utrenia, Sf. Liturghie
Miercuri 10 aprilie	07 ³⁰ -09 ³⁰	Liturghia Darurilor mai înainte sfințite
	18 ⁰⁰ -20 ³⁰	Denia Canonului Mare
Vineri 12 aprilie	07 ³⁰ -09 ³⁰	Liturghia Darurilor mai înainte sfințite
	18 ⁰⁰ -20 ³⁰	Denia Acatistului Bunei Vestiri
Sâmbătă 13 aprilie	07 ³⁰ -10 ⁰⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea morților; Citirea Sărindarelor
	18 ³⁰ -19 ⁰⁰	Vecernie
Duminică 14 aprilie	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 5-a din Post (a Sf. Cuv. Maria Egipteanca) - Utrenia, Sf. Liturghie

NE PREGĂTIM PENTRU SFÂNTA SPOVEDANIE ȘI SFÂNTA ÎMPĂRTĂȘANIE

Pocăința este Sfânta Taină prin care ne sunt iertate păcatele, dacă le mărturisim, și prin care dobândim împăcarea cu Dumnezeu. Iar împărtășania este Sfânta Taină în care creștinii evlavioși se împărtășesc, în chipul pâinii și a vinului, cu Însuși Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos.

Sfânta Taină a Spovedaniei

Prin Taina Pocăinței ne sunt iertate toate păcatele pe care le-am săvârșit după Botez, pe care le-am mărturisit preotului și pentru care ne-am pocăit. Totuși, păcatul strămoșesc nu poate fi iertat numai prin pocăință, fără Botez. De asemenea, unele păcate de moarte nu pot fi iertate „nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie” după cuvintele lui Hristos (Matei 12, 32).

❖ Pentru această Sfântă Taină este de trebuință mărturisirea păcatelor înaintea preotului, după care preotul citește rugăciunile și, în numele Sfintei Treimi, dă dezlegare persoanei care se pocăiește. Din Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție știm că Domnul Hristos a iertat păcatele celor ce s-au pocăit, la fel au făcut și apostolii. Din Sfânta Tradiție cunoaștem multe exemple de păcătoși care s-au pocăit pentru păcatele lor, și-au îndreptat viața și au devenit sfinți.

❖ Însuși Domnul Iisus Hristos a dat episcopilor și preoților puterea de a ierta păcatele, căci le-a spus apostolilor: „Luați Duh Sfânt! Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute.” (Ioan 20, 22-23)

❖ Chiar dacă am primit iertare din partea persoanei față de care am greșit, este nevoie să ne spovedim, căci fiecare păcat pe care l-am săvârșit înaintea oamenilor, l-am săvârșit și înaintea lui Dumnezeu. Nu există păcat care să nu atingă și pe Dumnezeu. De aceea este nevoie să mergem întotdeauna la preotul lui Dumnezeu pentru spovedanie și iertare.

❖ Trebuie să mergem la preot pentru mărturisire cu pocăință sinceră și inima înfrântă, având simțământul iertării tuturor celor care ne-au greșit și cu hotărârea să dăm ascultare preotului căruia ne spovedim, în cazul în care ne dă canon. Canonul sau epitimiile pot fi diferite, după gravitatea păcatelor noastre, de pildă: să postim, să ne rugăm, să despăgubim pe acela pe care l-am păgubit, să facem fapte de milostenie, sau chiar să fim opriți de la primirea Sfintei Taine a Împărtășaniei

pentru o anumită vreme.

❖ Trebuie să ne spovedim cât mai des. Spovedania este necesară înainte de a primi Sfânta Taină a Împărtășaniei. Este absolut necesar să ne spovedim la vreme de boală, căci avem nevoie de ajutor, dar și pentru că nu știm vremea morții noastre. Pentru aceea trebuie să fim pe deplin pregătiți să ne alăturăm familiei cerești a lui Dumnezeu, ca fii ai lui Dumnezeu plini de pocăință, sloboziți de păcate și binecuvântați.

Sfânta Taină a Împărtășaniei

❖ Domnul nostru Iisus Hristos a așezat Sfânta Taină a Împărtășaniei în fața ucenicilor Săi, la Cina cea de Taină, înainte de Patimile și moartea Sa.

❖ Chipul în care Hristos a așezat această Sfântă Taină este descris în Sfânta Evanghelie: „Iar pe când mâncau ei, Iisus, luând pâine și binecuvântând, a frânt și, dând ucenicilor, a zis: Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu. Și luând paharul și mulțumind, le-a dat, zicând: Beți dintru acesta toți, că acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor.” (Matei 26, 26-28)

❖ În biserică se pregătește și se primește Sfânta Taină a Împărtășaniei în cadrul celei mai însemnate slujbe bisericești, care este Sfânta Liturghie, ea înfățișând întreaga dramă a vieții lui Hristos, de la naștere până la înălțarea Sa la cer.

❖ Cel mai însemnat moment al Sfintei Liturghii este sfințirea pâinii și a vinului săvârșită de episcop sau preot.

❖ Această Sfântă Taină se săvârșește neîncetat în Biserică pentru că Hristos a dat poruncă: „Aceasta să faceți spre pomenirea Mea.” (Luca 22,19)

❖ Este necesar să ne împărtășim pentru că de aceasta depinde viața noastră veșnică. Hristos a spus: „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu are viață veșnică, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.” (Ioan 6, 54)

❖ Trebuie să ne pregătim pentru primirea Sfintei Taine a Împărtășaniei prin post și rugăciune, prin mărturisirea păcatelor noastre și iertarea aceluia care ne-au greșit.

❖ Prin Sfânta Taină a Împărtășaniei primim pe însuși Hristos și astfel, uniți cu El, avem viață veșnică, după cuvintele Lui: „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el” (Ioan 6, 56) „cel ce mă mănâncă pe Mine va trăi prin Mine.” (Ioan 6, 57) Trupurile noastre sunt din pământ, pentru că se hrănesc cu hrană pământească, dar sufletele noastre sunt de esență cerească, pentru aceea trebuie să se hrănească cu hrană cerească. Și Hristos a spus despre Sine: „Aceasta este pâinea care s-a pogorât din cer.” (Ioan 6, 58)

❖ Ar trebui să ne împărtășim de cel puțin patru ori pe an (în cele patru posturi), dar este recomandat să ne împărtășim cât mai des, după pregătirea celui care se împărtășește. Deosebit de importantă este împărtășania la vreme de boală.

❖ Este însă necesar atât înainte, cât și după Sfânta Spovedanie, dar mai ales înainte și după Sfânta Taină a Euharistiei să ne facem canonul de rugăciune pentru aceste două Taine, (le găsim în cărțile de rugăciuni), neuitând să adresăm Mântuitorului rugăciuni de mulțumire după Sfânta Taină a Împărtășaniei. (*Din „Credința Ortodoxă” – text adaptat*) ❖